

การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น
ของโรงเรียนบ้านแม่งอนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
Evaluation of School Based Management Project for Local
Development of Ban Maengonkilek School Fang District, Chiang Mai Province

พรทิพย์ ถ้าย้าย*

รองศาสตราจารย์มานูญย์ สุติศา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่งอนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กรอบแนวคิดตามรูปแบบชิปปี้ โมเดล (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 22 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 30 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 35 คน นักเรียน จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 152 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน บ้านแม่งอนขี้เหล็ก โดยมุ่งประเมิน 4 ด้าน 1) ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไปของโครงการ พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและการจัดทำแผนดำเนินงานโครงการ ส่วนรายการที่เห็นว่าไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด จำนวน 2 รายการ คือ จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานต้นสังกัด และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมเหมาะสมกับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ส่วนรายการที่ไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสมตามบริบทท้องถิ่น 3) ด้านกระบวนการของโครงการ พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษา

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

E-mail: tiptip2515@hotmail.co.th

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

ขั้นพื้นฐาน ส่วนรายการที่ไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนในหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะอาชีพ และ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ ผู้เรียนได้แสดงความพึงพอใจในการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนรายการที่ไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนในโครงการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

คำสำคัญ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก จังหวัดเชียงใหม่

Abstract

This research aimed to evaluate the project of school based management for local development of Maengonkilek School, Fang District, Chiang Mai Province by using the conceptual framework according to Daniel L. Stufflebeam's CIPP Model. The data were collected population from through questionnaires 15 basic education commissions, 22 network parents committee, 30 teachers and school educational staff, 35 student's parents and 50 students. There were totally 152 people. In addition, the data were collected through unstructured interviews from people who provided important information including 1 person of basic education commissions, 2 people of network parents committee, 2 people of teachers and school educational staff and 2 people of student's parents. There were totally 6 people. The data were analyzed through frequency, percentage and a content analysis. The findings were as follows: The project evaluation of school based management for local development of Maengonkilek School focused on assessing 4 aspects. 1) The environment or general context of the project revealing the list with the highest percentage of performance was to set the project objectives and to make the project action plan whereas the item with the highest percentage of non-performance was that all parties who concerned verified the project operation. 2) The input factors of the project showing 2 lists with the highest percentage of performance were to set up a budget supporting the project from the agency and to develop learning sources being available and appropriate for children, young people and local residents while the list with the highest percentage of non-performance was that the school prepared up-to-date curriculum being appropriate for the local context. 3) The process of the project indicating the list with the highest percentage of performance was to organize trainings about the project for the basic education commissions as the list with the highest percentage of non-performance was that the children, young people and local residents took some courses of vocational skills training curriculum. 4) The output of the project showing the list with the highest percentage of performance was that students expressed their satisfaction with additional subjects or student developing activities whereas the list with the highest

percentage of non-performance was to arrange activities helping the students in the project have required characteristics according to the curriculum.

Keywords

School Based Management, Local Development, Ban Maengonkilek School, Chiang Mai Province

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและระดับประเทศโดยเฉพาะภาวะความผันผวนทางด้านเศรษฐกิจ พลังงานและภูมิอากาศที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบอย่างชัดเจน ดังนั้นการบริหารพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจำเป็นต้องสร้างความพร้อมด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ควบคู่กับการพัฒนาระดับคุณภาพคนให้เป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจสู่สังคมไทย ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554, 1) จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรมเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย การจัดการศึกษาของไทยได้กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 23 หมวด 4 กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาสามารถเรียนรู้โดยบูรณาการผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนของสังคมโดยสมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, 7) ประกอบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (4) ได้ระบุว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ภาคเอกชน มีสิทธิในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้พระราชบัญญัติยังกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 (6) บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาและภารกิจอื่น ๆ จึงทำให้ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก จัดการศึกษาทั้งสามรูปแบบอยู่ทั่วประเทศ

จากกฎหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้เล็งเห็นว่าโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชุมชนและมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษา เช่น อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรที่มีความพร้อม จึงมีนโยบายให้โรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนแม่อาววิทยาคม โรงเรียนบ้านแม่อนขีเหล็ก และโรงเรียนต้นแก้วผดุงวิทยาลย์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษตลอดชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนดังกล่าวใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development: SBMLD) แล้วกำหนดโครงการไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2556 (กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม, 2554, 2)

สำหรับโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเปิดสอนตั้งแต่อนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2555 นักเรียนทั้งหมด จำนวน 395 คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งสิ้นจำนวน 38 คน ได้ถ่ายโอนโรงเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติกำหนดและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในวันที่ 15 ธันวาคม 2549 และเนื่องจากสถานที่ตั้งโรงเรียนอยู่กลางชุมชนตำบลแม่อน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ทางโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง จึงร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยจัดทำโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็กไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2554 (โรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก, 2554, 4 - 9) โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จำนวน 1,000,000 บาท โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตัวแทนชุมชนหมู่บ้านแม่อนชี้เหล็ก มีทักษะอาชีพการเกษตรธรรมชาติ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบยั่งยืน และเยาวชน ยุวเกษตรกรในโรงเรียนมีความรู้ทักษะอาชีพสามารถนำไปปฏิบัติในครอบครัวของตนเองได้ ด้านผู้นำหมู่บ้านแม่อนชี้เหล็ก ต้องมีความรู้ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ด้านอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้เพื่อรับประโยชน์จากการพัฒนาอาชีพของตนเอง ส่วนผู้แทนชุมชน เยาวชนตำบลแม่อน ต้องมีทักษะความรู้ สืบสานศิลปวัฒนธรรมล้านนา และส่งเสริมสนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน ซึ่งการดำเนินงานโครงการประกอบไปด้วยกิจกรรมยุวเกษตรกรในโรงเรียนมีความหลากหลายในอาชีพ เช่น กิจกรรมเลี้ยงกบ กิจกรรมเลี้ยงปลา กิจกรรมเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมปลูกผัก กิจกรรมปลูกสตอเบอรี่ การปลูกผักไฮโดรโปนิก กิจกรรมเพาะเห็ด การอบรมความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และสืบสานศิลปวัฒนธรรมล้านนา เป็นต้น จากโครงการดังกล่าวเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานต้องรายงานผลโครงการให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบทุกปี ซึ่งผลการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะที่ประชุมว่า ควรมีการประเมินโครงการทั้งก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และหลังจากการดำเนินโครงการเสร็จสิ้น (โรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก, 2555, 11) ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาค้นคว้ารูปแบบการประเมินโครงการจากนักวิชาการหลายคน และพบว่า รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ โมเดล (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2541, 170) ซึ่งมีรูปแบบการประเมินทั้ง 4 ด้าน คือ การประเมินด้านสภาวะแวดล้อมเป็นการประเมินถึงสภาพบริบททั่วไป (Context) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการประเมินความพร้อมของทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การประเมินด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ และการประเมินด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ โมเดล (CIPP Model) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและวางแผนดำเนินงานโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา

ท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เข้าร่วมโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 22 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 30 คน นักเรียน จำนวน 50 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 152 คน ในปีการศึกษา 2556

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จำนวน 6 คน คือ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 1 คน ตัวแทนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน ที่ได้มาโดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงจากประชากรที่เป็นผู้มีความกล้าคิด มีความรอบรู้ มีความชำนาญ และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และครอบคลุมทุกด้านไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหา 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2541, 170) โดยมุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไปของโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ด้านกระบวนการของโครงการ และด้านผลผลิตของโครงการ และ 2) โครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ และตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และมีการปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (ICO) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป และการหาค่า

ความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนแม่ข่ายวิทยาคม จำนวน 65 คน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9494

2. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยกำหนดแนวคำถามโดยนำเอาผลการตอบแบบสอบถามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดของการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในแต่ละด้าน จำนวน 4 ด้าน มาตั้งเป็นประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกแบบเจาะจงที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และตัวแทนคณะกรรมการผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 1 คน รวมจำนวน 2 คน พบว่าได้รับข้อมูลตามที่ตั้งข้อคำถามไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 152 ฉบับ ได้รับคืน 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.71 จากนั้นนำมาตรวจสอบพบว่า มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 6 คน โดยใช้แนวทางคำถามในการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วสรุปนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ สรุปเนื้อหาตามประเด็น นำเสนอผลเป็นความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

2. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้จากการจดบันทึกและการถอดเทปบันทึกเสียง เกี่ยวกับการประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านเนื้อหาแต่ละด้าน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 55.78 ด้านอายุส่วนใหญ่พบว่ามีช่วงอายุ ระหว่าง 10 - 15 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.01 และด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า อยู่ในระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98

1.2 การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่งอนซีเหล็ก อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1

การประเมินโครงการด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไป

รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=147)					
1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ	135	91.84	10	6.80	2	1.36
2. การจัดทำแผนดำเนินงานโครงการ	135	91.84	12	8.16	-	-
3. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ	86	58.50	59	40.14	2	1.36

จากตารางที่ 1 พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ และการจัดทำแผนดำเนินงานโครงการ ร้อยละ 91.84 ส่วนรายการที่เห็นว่าไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ ร้อยละ 40.14

ตารางที่ 2

การประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า

รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=147)					
1. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานต้นสังกัด	147	100	-	-	-	-
2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมเหมาะสมกับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น	135	91.84	10	6.80	2	1.36
3. โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสมบริบทท้องถิ่น	89	60.54	55	37.41	3	2.04

จากตารางที่ 2 พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด จำนวน 2 รายการ คือ จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานต้นสังกัดร้อยละ 100 และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมเหมาะสมกับเด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ร้อยละ 91.84 ส่วนรายการที่เห็นว่าไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสมตามบริบทท้องถิ่น ร้อยละ 37.41

ตารางที่ 3

การประเมินโครงการด้านกระบวนการ

รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=147)					
1. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	147	100	-	-	-	-
2. เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนในหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะอาชีพ	89	60.54	51	34.70	7	4.76

จากตารางที่ 3 พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 100 ส่วนรายการที่ไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนในหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะอาชีพ ร้อยละ 34.70

ตารางที่ 4

การประเมินโครงการด้านผลผลิต

รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ได้ปฏิบัติ		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=147)					
1. ผู้เรียนได้แสดงความพึงพอใจในการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	146	96.60	5	13.40	-	-
2. จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนในโครงการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร	87	59.19	42	28.57	18	12.24

จากตารางที่ 4 พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ ผู้เรียนได้แสดงความพึงพอใจในการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 96.60 ส่วนรายการที่ไม่ได้ปฏิบัติโดยมีร้อยละสูงสุด คือ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนในโครงการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ร้อยละ 28.57

1.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1) ปัญหา

(1) ไม่มีการกำกับ นิเทศ ติดตามจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำหนดนโยบาย

(2) ไม่มีผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อเสนอแนะและกำกับติดตาม

(3) ไม่มีเอกสารคู่มือที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

2) ข้อเสนอแนะ

- (1) ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีระบบการกำกับ นิเทศ ติดตาม
- (2) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามโครงการเฉพาะโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่หรือระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- (3) ควรจัดทำคู่มือและเอกสารประกอบการโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น

2. ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

2.1 การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่งอนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

1) ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไป ผลจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่า มีการปฏิบัติตามกว่าไม่ได้ปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่งอนขี้เหล็ก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่เน้นการพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน แล้วมีแผนงานการดำเนินการอย่างเป็นระบบทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีการสำรวจข้อมูลความต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมโครงการ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบงบประมาณและควรจัดกิจกรรมให้มีทางเลือกที่หลากหลาย จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม และจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผลจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยนำเข้า ส่วนใหญ่ตอบว่า มีการปฏิบัติตามกว่าไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่แน่ใจ ทั้งนี้เนื่องจากโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่งอนขี้เหล็ก เป็นโครงการที่ทำให้ทุกส่วนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรม เปิดโอกาสให้กับทุกคนในชุมชนท้องถิ่นได้เข้าร่วมโครงการ มีวัตถุประสงค์ เป้าหมายชัดเจน จัดแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนกิจกรรมโครงการให้กับผู้เรียนและชุมชนแม่งอนขี้เหล็ก โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรดูแลเรื่องความปลอดภัยของสถานที่ดำเนินงานให้เหมาะสมกับผู้เรียน จัดวิทยากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสม ครูและบุคลากรมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมและการวางแผนงานการเรียนการสอน และเรียนรู้ทักษะอาชีพที่หลากหลายเฉพาะด้านตามความสนใจของผู้เรียน และควรจัดให้มีหลักสูตรที่ต่อเนื่องต่อไป

3) ด้านกระบวนการ ผลจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการ ในส่วนใหญ่อตอบว่า มีการปฏิบัติตามกว่าไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่แน่ใจ แต่มีบางกิจกรรมในโครงการยังไม่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน กล่าวคือ กิจกรรมมุ่งส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นมากเกินไป โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเพิ่มเติมความรู้ที่เป็นสากลและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามโอกาส และสำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินงานโครงการ เพื่อจะได้เรียนรู้อย่างเข้าใจ นำข้อมูลไปดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการตามแผนงานที่วางไว้ต้องนำเสนอผลงานของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบประเมินผลงานความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนและเป็นแนวทางในการพัฒนาวางแผนดำเนินครั้งต่อไป

4) ด้านผลผลิต ผลจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ มีความคิดเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ด้านผลผลิตของการ ส่วนใหญ่ตอบว่า มีการปฏิบัติมากกว่าไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่แน่ใจ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าเป็นโครงการที่เห็นผลสำเร็จชัดเจน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมทักษะด้านอาชีพ มีผลงานที่เกิดขึ้นด้วยความภาคภูมิใจ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และจัดทำโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทุกปี

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 6

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ด้าน	สรุปผลการสัมภาษณ์
1.ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไปของโครงการ	ปัญหา - บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในการเขียนโครงการ - กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลายแต่บุคลากรที่รับผิดชอบบางกิจกรรมยังขาดความเข้าใจในหลักการปฏิบัติกิจกรรม ข้อเสนอแนะ - จัดอบรมปฏิบัติการในการเขียนโครงการกับบุคลากรและสร้างความเข้าใจให้กับผู้รับผิดชอบในกิจกรรม
2.ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ	ปัญหา - ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการโยกย้ายระหว่างปีบ่อยครั้งทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมโครงการ - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน - อาคารสถานที่มีจำกัดในการจัดกิจกรรมโครงการ - ขาดการประสานความร่วมมือในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา - งบประมาณได้รับการจัดสรรจากองค์การปกครองท้องถิ่นล่าช้า ข้อเสนอแนะ - ควรประชาสัมพันธ์และสำรวจความต้องการของผู้เรียน - ครูควรเสริมแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเข้าร่วมกิจกรรมโครงการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีทักษะอาชีพตามความสนใจ และความถนัดของตนเอง - ควรจัดหาสถานที่เหมาะสมถูกต้องหรือประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อทำกิจกรรมการเรียนการสอนของโครงการ - ทุกฝ่ายควรประชุมปรึกษาหารือเพื่อรับทราบปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขร่วมกัน - ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบและที่ปรึกษากิจกรรม - ควรมีแนวทางในการเบิกจ่ายที่มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติตามโครงการ
3.ด้านกระบวนการของโครงการ	ปัญหา - ขาดความต่อเนื่องของกิจกรรม - ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง - ชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการมาใช้ประโยชน์และร่วมกิจกรรมโครงการ - การดำเนินงานยังขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนภายนอก ครู และบุคลากรทางการศึกษา - เวลาในการเรียนการสอนบางกิจกรรมไม่เพียงพอสำหรับกิจกรรมในแต่ละวัน

ตารางที่ 6

ปัญหาและข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ด้าน	สรุปผลการสัมภาษณ์
3. ด้านกระบวนการของโครงการ (ต่อ)	- การประชาสัมพันธ์โครงการมีน้อย ข้อเสนอแนะ - ควรมีการประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบกิจกรรมประจำโครงการในโรงเรียนและส่งเสริมให้การใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกให้มากยิ่งขึ้น - ควรเน้นกิจกรรมลงสู่ผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้นและกำหนดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน - ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์และร่วมกิจกรรมโครงการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชน - ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนในท้องถิ่นตำบลแม่งอนให้เห็นถึงความสำคัญกิจกรรมโครงการและสนใจที่จะเข้ามาเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน - ควรมีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอและมีการรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้เกี่ยวข้อง
4. ด้านผลผลิตของโครงการ	ปัญหา - บางกิจกรรมผู้เรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ข้อเสนอแนะ - ควรพัฒนาในด้านการจัดกิจกรรมที่เน้นความต้องการของผู้เรียนให้มากกว่าเดิมและมีการจัดกิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนและได้รับประโยชน์ให้มากกว่านี้ - ควรมีการพัฒนาต่อยอดโครงการให้สำเร็จต่อเนื่องโดยส่งผลในระยะยาว

การอภิปรายผล

1. จากผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไปของโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นโรงเรียนบ้านแม่งอนซีเหล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายการที่มีร้อยละสูงสุด คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและการจัดทำแผนดำเนินงานโครงการ ทั้งนี้โรงเรียนบ้านแม่งอนซีเหล็กมีโครงการที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัด ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ตามหนังสือสั่งการจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถึงโรงเรียนสังกัดท้องถิ่นจัดการศึกษาตลอดชีวิตแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการทุกปีต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม ถาวร (2547) พบว่า การประเมินด้านบริบทโครงการมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของโครงการนโยบายของหน่วยงาน และสมบุรณ์ สุวี (2550) พบว่า การประเมินด้านบริบทที่มีวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจนมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันและสามารถนำไปปฏิบัติจริง

2. จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นโรงเรียนบ้านแม่งอนซีเหล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายการที่มีร้อยละสูงสุด คือ การจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานต้นสังกัด และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมเหมาะสมกับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลาวรรณ อินทรวงศ์โชติ (2548) พบว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในส่วนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์มีความเหมาะสมได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ตัวกันผลวิจัยก็มีความแตกต่างกับผลงานวิจัยของ มัตติยากร กลมพันธ์ (2551) พบว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เรื่องจำนวนบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการโครงการยังไม่ได้รับการสนับสนุน

จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร และขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ และปณิธา ปันดอน (2553) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มีส่วนร่วมด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อย่างเต็มที่

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างการบริหารงานของโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายการที่มีร้อยละสูงสุด คือ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้มแข็ง ซึ่งมีความแตกต่างกับงานวิจัยของ ปณิธา ปันดอน (2553) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดการวิเคราะห์หลักสูตรขาดความรู้ด้านการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งเป็นปัญหาและข้อเสนอแนะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความแตกต่างในเรื่องการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้มแข็ง และมีการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันอย่างต่อเนื่อง

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายการที่มีร้อยละสูงสุด คือ ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็กดำเนินการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสงวน เจกะโพธิ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการประเมิน การตัดสินใจเลือกเรียนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมงานช่างอุตสาหกรรม กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านเหตุผลการตัดสินใจเลือกเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สรุป

จากการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน โดยใช้รูปแบบชิปปี้ โมเดล (CIPP Model) ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ได้แก่ (1) ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไป (2) ปัจจัยนำเข้าของโครงการ (3) กระบวนการปฏิบัติระหว่างการบริหารโครงการ และ (4) ผลผลิตของโครงการ ถึงแม้ว่าผลการวิจัยที่ออกมาจะมีค่าร้อยละของการปฏิบัติค่อนข้างสูง แต่ก็ยังมีส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติและส่วนไม่แน่ใจ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลจากการวิจัยไปหาแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1. ด้านสภาวะแวดล้อมหรือบริบททั่วไปของโครงการ ควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ จัดหาแหล่งเรียนรู้ให้แก่ เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นมีการสำรวจข้อมูลความต้องการของการดำเนินโครงการทุกปี และจัดกิจกรรมทางเลือกที่หลากหลายจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมให้กับผู้เรียนตามความสนใจ

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสมตามบริบทท้องถิ่น และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก รวมทั้งจัดหาวิทยากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความกระตือรือร้นจัดกิจกรรมให้

กับผู้เรียน ควรดูแลเรื่องความปลอดภัยของอาคารสถานที่ดำเนินโครงการ และจัดหาสถานที่แหล่งเรียนรู้ภายนอกที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมโครงการ

3. ด้านกระบวนการหรือการปฏิบัติ ควรจัดกิจกรรมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะอาชีพ และแจกเอกสารความรู้โครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนควรนำเสนอผลงานกิจกรรมของตน เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งจะบ่งบอกถึงพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้และติดตามประเมินผล

4. ด้านผลผลิตของโครงการ ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนในโครงการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และฝึกทักษะความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพซึ่งควรจัดกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน โดยทำการสำรวจความต้องการก่อนการวางแผนดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

1. ควรมีการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายนอกของโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก
2. ควรมีการวิจัย เรื่อง ความต้องการของผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะอาชีพของโรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก

เอกสารอ้างอิง

กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. (2554). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาศึกษาปี พ.ศ.2555-

2556.เชียงใหม่: ฝ่ายบริหารการศึกษา.สำนักงานการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่.

นิลวรรณ อินทรวงศ์โชติ. (2548). การประเมินเรื่องโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาโรงเรียนวัดช้างเคียน

จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปณิดา ปันดอน. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการโรงเรียน

แม่ตืนวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก. (2554). แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2554. [อัดสำเนา].

โรงเรียนบ้านแม่อนชี้เหล็ก. (2555). รายงานประชุมประจำปีเดือน. [อัดสำเนา].

มัตติยากร กลมพันธ์. (2551). การประเมินโครงการเรียนร่วมกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดป่าไร่

จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สงวน เจกะโพธิ์. (2551). การตัดสินใจเลือกเรียนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมงานช่างอุตสาหกรรม

กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมบุญ สวี. (2550). การประเมินโครงการการชมรมคุ้มครองผู้บริโภค (อย.น้อย) ของโรงเรียนสันป่าตอง

วิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). **รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- อุดม ถาวร. (2547). **การประเมินโครงการพัฒนาข้าราชการส่วนภูมิภาคด้วยวิธีการฝึกอบรมทางไกลในเขตพื้นที่ การศึกษาลำพูน เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.